

## Szerkesztő-iroda:

BELKÖZÉP-UTCA 4. SZÁM.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide intézendő.

Észiratok nem adnak vissza.

Megjelenik a lap minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Nyolcvanlel beküldött közlemények tekintetbe nem vétetnek.

## K O L O Z S V Á R

## Kiadóhivatal:

BELKÖZÉP-UTCA 4. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

Egyszeri előfizetés . . . 10 frt.  
Féléves . . . 4 frt.  
Háromhavi . . . 2 frt.  
Egy hónapra . . . 1 frt. 50 kr.

Egy szám ára 5 kr.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy sor 1 cm tér ára 4 kr. — Gyárosok kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitlittér sora 20 kr.

## Néppárti vergődés.

Kolozsvár, decz. 9.

A ki hosszabb idő múlva a mai kor politikai áramlatait tanulmányozva reá fog bukanni a néppártnak akkor már bizonyosan ismeretlen fogalmára, ünnöve fogja e pártnak helyét, lényegét és politikai indokait találni. Normalis gondolkodásmód mellett azt kell ugyanis feltenni, hogy a néppárt egy oly politikai párt, a mely első sorban az ország népének, a köznépnek boldogítását tűzte ki céljául. S fel kell tenni, hogy ezzel szemben most a millenium évében Magyarország többi pártjai a rendiség ócska érdekeinek hódolnak.

Nó hát a ki a józan logika nyomdokain haladva a néppárt fogalmát így akarja majdan megmagyarázni magának, az nagyon fog csalatkozni. Csapatkozni fog nemcsak azért, mert Magyarországnak ugyszólván minden politikai pártja inkább érdemi meg a demokratikus néppárt elvevezést, mint maga az ugynevezett néppárt, hanem azért is, mert az ugynevezett néppártnak keletkezési oka éppen ellenkezőleg a néppárt fogalmával az volt, hogy a klerikális és a feudális rendi érdekek és kiváltságok a demokraczia haladó folyamában veszítüket érezvén összefogtak s a néppárt elnevezés alatt akartak egy kis középkori Magyarországot teremteni, illetve Magyarországon a középkort akarták visszaállítani.

És csakugyan furcsa és megbotránkoztató dolog az, hogy a mi a mai korban a demokracziának és szociológiának legfényesebb vívmányait törekszik a gyakorlati politika megvalósítani s a mi oly szocialis alkotások, minők az általános munkás biztosítás, a munka idő korlátozása, a gyermekek védelme, a vasárnapi munkaszünet, a népoktatás terjesztése, a közegészségügy, a szegényügy, és a tolonczügy rendezése stb. stb. foglalkoztatják a komoly embereket, addig a néppárt, ez a politikai és logikai abszurdum, mind e fontos társadalmi érdekek iránt érzéketlen, hanem tevékenysége összes erejét az egyházpolitikai törvények revisiójára fekteti s meg van győződve, hogy meg van győződve, hogy Magyarország népe ismét boldog s a gabonák ára ismét magas lesz, ha megint bejönnek a vegyes házasságok szekaturái s a két különböző házassági biráskodás.

S hogy mily hiábavaló és haszontalan ez a néppárti vergődés, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az ellenzék összes számba vehető árnyalatát, a melyeknek pedig ugyan csak jól fogja a papi és lőri protekció, a mi a néppárt kebelében virul, kénytelen megtagadni vele a közösséget. Kénytelen vele, mondjuk, mert a mi deputációja enged, szívesen ámitja a néppártot, hogy rokonlélek vele; de a mint színt kell vallani a parlamentben, meg kell, hogy tagadja a politikai morál szempontjából lelketlen szövetséget. Pedig ugyancsak tapad a néppárt, mint a bogáncs, minden valamire való ellenzékének a közpénegéhez, a melyet aztán le kell verni, le kell szakítani erről a köpenyegről, a mint legközelebb Vajai István képviselővel szándékozik megtenni a függetlenségi párt, a melyet a Lepsényi hecczel a szó szoros értelmében blamált.

Ily kínos vergődések között még nem volt Magyarországon politikai párt. De ezt a czudar helyzetet nem is érdemelte meg egy párt sem, mint a néppárt, a melynek a néphez s a nép igaz érdekeihez a legkevesebb köze, s a melynek valamint a hazugság volt a dajkája, azon épen a hazugság lesz az elpusztítója is.

## A király.

Ötödfelezár oldalra terjedő könyv jelent meg szombaton e czímen a piacon. Szerzője három csillaggal jegyzi magát a czímlelapjára. Ugyan ott olvasható a könyv második címe is: „Magyarország Közlelete az Ezredik Évföldöl Korszakában.” Es az előjáró beszédből megtudjuk, hogy „A Király” csak első kötete a munkának, melyet további két kötet fog követni.

Az érdekes könyvből az alábbiakat adjuk: A koronázás előtt, az országgyűlés felajánlotta a királynak a koronázási ajándékot. Egyszer a király átment Andrássy Gyulához a miniszterelnöki palotába, és így szólt hozzá:

— Tudja-e, hogy a koronázási ajándékot hova szántam? A régi honvédek özvegyeinek, rokkantjainak és árváinak adom.

Andrássy csak elamult.

— Nos, talán nem helyesli? — Kérdezte mosolyogva a felséges ur, nem érte, miért állott el Andrássy szava.

— Felséges uram! királyom! — felelt Andrássy és könnyek gyűltek szemébe.

— Jó lesz nyomtatulni arra a fátolra, — folytatá mosolyogva a király, — melyet a multva vetettünk, hogy sohase bolygassa az idő szele!

Később megpillantva a Hentzi-szobrot, így szólt a király:

— Ezt az ócska vasat el lehetne vinni Bécsbe, az Arzenálba. De csak hadd maradjon egy darabig még itt! Ez fogja mutatni, tudnak-e mások is úgy felelni mint én!

A mikor Rónay Jácintot megbízták azzal, hogy a trónörökös a magyar történelemre oktassa — sokféle utasítást kapott a különböző felfogásokról, meg nem állapított tényekről.

A király azonban így szólt hozzá:

— Há csak az igazat!

A királyné pedig így szólt:

— Mondjon el neki mindent.

Nagyon érdekes és szép fejezet az, melyet a következőkben jóformán egész terjedelemben közlünk:

„Tehát nincs többé fiam!”

Ködös, komor, nyomasztó januáriusi szürkületkor érkezett be Meyerlingből a vészposta hírvívója Bécsbe, hogy Rudolf trónörökös, a tegnapi még életéről férfi, immár halva van.

A király, mint reudosen, már régen íróasztala mellett ült és dolgozott. Lelkét nehéz gondok nyomták. A budapesti zavargások foglalták el. S bár nyugalma nem volt, mégis nyugodt volt. Mint a hajóskapitány, a ki akkor legnyugodtabb, mikor a vihar a legnagyobb.

Melyen elmerülve olvasta a jelentéseket; lelke a chaosban járt, az igét keresve, melytől világosság legyen. De arra, hogy a világosság helyett már ki van terítve nemcsak ő rá, hanem egész birodalmára a legsötétebb gyászak leple, — nem gondolt. Nem is gondolatott.

A vészposta már bent járt Bécsben, — már betette a lábát a Burgba; de oly iszonyu volt a hír, melyet hozott, hogy nem mert bejelentés nélkül betérni a királyhoz, az — apához.

Legelőször a király főhadsegédét költötte fel. Az egy remült jajsóval ugrott ki ágyából, és csak annyit tudott mondani: „Nem! — nem! — nekem nincs szívem, hogy megmondjam neki!”

A vészposta tovább ment. Bejárta az egész udvart; de mindenkitől ugyanazt a választ kapta. Így a vészírt elterjedt, de a királynak nem merie, nem akarta senki megmondani.

Végre is annak kellett megmondani a vészírt, a ki hozta. A ki látta a trónörökösöt átlótt fejjel, halva feküdni agyán. A ki látta az irásztalon a hátrahagyott leveleket. Rendes, nyugodt kézzel czimezve és lepecsételve. S aki behozta e leveleket — egyik a királynak szólt, — mind tanúságtételül annak, hogy a vészposta valót mond; — s bár bihetetlennek látszik, mégis igaz!

És a király, a ki nyugodtan dolgozott: mikor a vészírt meghallotta, már nem maradt — nyugodt!

Vagy igen! — Nyugodt maradt, sőt még nyugodtabb lett, mint volt! — Csak hogy többé sem dolgozni nem tudott, sem gondolkozni. És milyen nyugodtság volt az!

Leült, s azon a helyen ülte magát, né man, merően maga elé nézve. Es csak hosszú szünetek után tört ki lelkéből a sóhaj: „Tehát nincs többé fiam!”

Órák múlva kérdezé csak, hogy: tudja-e már a királyné? — És mikor azt felelték, hogy: már tudja! — akkor a király megtört szeméből hálás pillantás sugárzott, hogy: „tehát nem neki kell megmondania!”

Aztán erőt vett magán, hogy erőt vigyen a királynénak, az — anyának!

De mikor ez a nehéz pillanat is elmúlt, újból visszatért dolgozó szobájába; leült ugyanarra a helyre, néman, merően maga elé nézett és csak hosszú időközönként sóhajtott: Tehát: nincs többé fiam!”

Már a délelőtti órákban megjelent a királynál Kálnoky, a külügyminiszter és a császárház minisztere s onnan kezdve állandóan a király oldala mellett maradt.

Csak ő látta a királyt naphosszat egy helyben állni, néman maga elé nézve, s koronkiut felsóhajtv: „Tehát nincs többé fiam!”

Igy telt el a nap; a király csak azokat bocsátotta magához, a kik a trónörökös haláláról s a teendő intézkedésekről jöttek jelentést tenni és mentek a megbízásokat végrehajtani. S ha ezek elmentek, a király ismét tovább borongott, — s oldala mellett a néma külügyminiszter.

Eljött az est, eljött az éjszaka és ismét eljött a reggeli szürkület: de a király csak azon az egy helyen ült, és néma tündődés közt, folyvást csak azt az egyet sóhajtott.

Az első 24 óra így mult el. Étlen, szomjan és álmatlanul!

És mikor újra eljött a reggeli szürkület, a király fölriadt s körülnézett, mintha hosszú, nehéz álmából ébredt volna fel. (Pedig nem aludt, s mégis egy szép álomnak volt vége!)

Akkor vette észre, hogy Kálnoky is ott van, s akkor eszmélt, hogy az egész éjen át néman virasztott vele.

A király odalépett Kálnokyhoz, kezét megszorítá s így szólt:

— Köszönöm! Sohasem fogom elfelelni ennek, hogy életem legnehezebb óráit így megosztotta velem! — De most talán nyugalomra van szükségem; nagyon ki lehet merülve.

— S felségem nem?

— Én? . . . úgy érzem, erősebb vagyok.

És mikor később azt jelenték a királynak, hogy a magyar miniszterelnök kér elfogadtatást — a király a belső Tisza Kálmánnak eleje ment, kezét melegen szorítva, e szavakkal előzött meg minden részvét nyilvánítást:

„Mindent elvesztettem, a mit birtam a reményből és hitből, a melyet fiam jövőjébe vettem; immár nem maradt egységem, mint a kötelességerzett, melyhez mindaddig, míg csak öreg csontjaim kibírik, hű fogok maradni. Erre úgy on, mint népeim, bizton számíthatnak.

És mikor a temetés napja eljött, és a Burg kapujától kezdve a kapuczinusok templom-

máig fekete emberáradat tolongott, hogy utolsó földi útján láthassa és kísérhesse a trónörökös koporsóját, és a Burg udvarán (épen a király dolgozó szobája alatt) fölállott már a diszlovasság, hogy kövesse majd a kápolnától jöendő balottas kocsit, addig pedig az arra elvonuló királyi család tagjainak katonai pompával tisztelegjen; és ugyanott, valahányszor az uralkodóház valamelyik tagja az udvaron keresztül haladt, ezt az udvari várta fekete posztóba takart dobnak tópa szírával hirdette, és a gyászba vont lobogót fölve éreztve tartotta, míg csak az udvari kocii tov nem robogott; — akkor, a mint a Burg órája a négyet ütötte, az eddiginél hevesebb dobpergés hallatszott, a diszlovasság kardjával sokszorosán végzi a tisztelő mosdulatát, mert a ki az uralkodó házból utolsóinak maradt és szomorú utra, — jött maga a király.

Zárt kocsiiban ült, — de arca látható volt. Mert a mint az egész közönség néma kalapleemeléssel üdvözölte, a király is néman előrehajolt, és a néma üdvözlést fejhajrással viszonozta. Arca nyugodt volt; katonás magatartása ültében is látszott. Ha isten ráértte, hogy abban is példát kell adnia, hogy miként kelljen az önuralmat megőrizni és gyakorolni a leghorzaszróbb pillanatban, — ime hát ezt is megadta. S az a látvány, hogy a király elforja könnyeit, — annál inkább megfakasztotta azokat a sokaság szemében.

Mindenki sirt, a ki a nagy udvarban állott, mikor a király előre ment azon az uton, — a hol most a fiát fogják utána hozni, mivel hogy a fia azon az uton — előre ment!

És mikor a nyolcz fehér arabszemű tánczó és ágaskodó jött ki a kápolna kis udvarából, ragadva a virágokkal és czimerekkel ékített gyászkoszt, melyen a trónörökös koporsója feküdt s futó léptekkel vették körül s követték a gyászkoszt a szalagokat tartó udvari apródok (minek siettek ugy? — hisz ugy is olyan hamar ment el!) — akkor a sirásba már hangos zokogás hangjai vegyültek. S a legkeményebb katonák marcsona arcza in megrándulak az idegek, hogy a könyvetek leküzdjék. Csak a király arca volt egyforma, nyugodt.

És mikor a koporsó megérkezett a kapuczinusok templomához, melynek kapuja előtt a nagyszakállú kapuczinus barátok, kezükben égő fáklyákkal tartva várták, (épen olyanok, mint az volt, aki titokban összeeskette Romeót Juliával s a ki a sirbólban is együtt találta őket, virágok közt egymás mellett fekve, holt-halványan!) s aztán a koporsót vállukra emelve a templomba vitték s ravatalra tették, s megkezdődött az utolsó ének, a beszentelési szertartást kísérve: — akkor a király, az inaszá monyon térdelve, az egész szertartás alatt imára kulcsolt kezei közé rajtette el arcát, de egyetlen mosdulat sem árulta el, mi meg vége szíve belsejében. Olyan volt, mint egy térdelő szobor.

És mikor az utolsó ének is elhangzott már, s a koporsó el volt készítve a szentelő locsolással, hogy eltűnjék az örökkévalóság márvány üregében, az ott alvó Habsburgok százados álmát osztani örök időkre; mikor a nagyszakállú kapuczinus barátok a koporsót

## A „KOLOSVÁR” TÁRCAJA.

## A nap fölkel . . .

Írta: Benedek Elek.

— Lapunk jogosított eredeti közleménye. —

Régóta buszt a gondolat, hogy ámbár rendszeres tagja vagyok a svábhegyi turista társaságnak, még nem láttam a felkelő napot. Svábhegyi nyaralásaim alatt egyszer másztam meg a Jánoshegyet, de ez is uszonna idejére esett, mikor csak a lemenő napot csodáltam volna meg. Am én a lemenő napot nem szerettem látni: a halálra emlékeztet s oly szép az élet, oly szép. E bus gondolataim közt érelyes kopogtatás hangzott a szülői ház ajtaján. Még „tessék”-et sem kiáltbattam, nagy zajjal rontott be szerény hajlékunkba három turista. Azt hittem, hogy álmodom. Az én kicsi falumról eddig diszekedve beszéltek, hogy ott még soha-sem járt a — végrebaj! Nem tudom, mi ebben igaz, de az szent igaz, hogy turista itt még nem járt soha. Hihetetlennek tetszett, hogy valaki Budapestről az én falumba vetődjék. De végre is, csak ők voltak. Várday Muki, Salamon Tóni és Bán Gyuszi. Hires atléták és turisták mind a hárman, nekem jó pajtásaim a legény világából. Még jóformán kényelembe se tették magukat, Várday Muki kiterítette az ő turista mappáját s rábókkott egy hegyre.

— Voltál-e már ezen a hegyen?

— Melyiken?

— A Piliske hegyen.

— Nem én.

Muki csodálkozó pillantást vetett reám.

— Ember! hisz ez a te falud határán van. Egyike hazánk legmagasabb hegyeinek, a honét a napfölkeltét nézoi a legnagyobb földi gyönyörűségek közé tartozik.

Sőt — vágott közbe Salamon Tóni — egy turista czimboránk Nyárádi Benczi így kiált fel könyvében, a Piliskéről írván: nézd meg a nap fölkeltét a Piliske tetőről és meghalhatasz.

— Ne mond!

— Pajtás, velünk fogsz jönni.

— Szívesen, de kocsin.

Általános megbotránkozás fogadta szavaimat.

— Kocsin, mi, turisták?!

Asztalt terítettek. Ittattam a fiukat:

— Igyatok fiuk, messziről jöttök.

És messzire megyünk. A bor felvillanyozott, megcsináltuk a programmot: estére fölme gyünk a kocsin a Piliske aljába. A hegy közepe táján van egy kunyhócska. Ott meghálunk s kora hajnalba ki a hegy tetejére, várjuk a napot. Ez lesz Urak a felséges látomány. Várday Mukinak széles kedve kerekedett, fölállt, poharat ragadván a kezébe s konstaltta, hogy ezen a csunya világban csak két szép látomány van, az asszony és a felkelő nap.

Virágok kedvben ültünk fel a kocsi s szent fogadást tettünk, hogy holnap ebédre visszajövünk s megmagyarázzuk az asszonynak, milyen a felkelő nap. Várday Muki még a kapuból is visszakiáltott.

— Meglátja, asszonyom, megbánja hogy nem tartott velünk.

A nap éppen akkor dült álomra, mikor kocsinok megállott a piliske hegy aljában.

— Ez hát a nap — mondtam én me-rengve — melynek fölragyogásában gyönyörködni fogunk.

— Ez az ez, — áradozott Várday Muki.

— Mely szép halálában is! tuttozta Bán Gyuszi.

— Mint egy király, kinek fejéről leesik a koronája és szemeit örök álomra hunyja, szavalt Salamon Tóni. E közben egy székely góbé leemelte az elemőzsis tarisnyát, meg a boros hordócskát a szekérről s neki indult a hegynek. Pataknak csörgése, az erdő zugása, egy szelid édesbus melódiaiban olvadtott össze s mi az erdő balzsamos illatától megittasulva követtük a góbét. Egyszerre aztán megszólalt a góbé.

— Itt volnánk.

Egy kicsi, faszindelyes ház kukucsált ki a fáknek sűrűjéből. Pásztor emberek építették valaha és im most turista szálló. A turisták lefoglalták maguknak, rájegyzték a mappájokra. Bánya is a kunyhó, ki száll a fedele alá. Vetettünk bele pompás ágyakat föld mohából s állítottunk asztalt a közepére egy heverő csutakból.

— Elé az elemőzsiát.

— Elé a bort!

Áradott ajkunkról az asszonynak dicsérete.

— Barátom minő kenyer!

— S ez a kacsca pecsenye!

— Ez a sonka!

S ez a bor! s amint ennénk s időgálnánk, egyszerre csak . . . álmélkodva nézünk össze, aztán ki az ablakocskán.

— Te Muki, itt cigány van!

— Honnét a pokolból jöttek ezek ide?

— Hé, beljebb, hé! . . .

Hát ne lássam meg holnap, miként kel föl a nap a Piliske tetején, ha nem három cigány kullog be az ajtón, hármen hátrét görnyedve.

— Hogy jöttetek ide.

— Jaj instálom, nagy ánnák a történeti.

Mondja nekem ez a klárínéts, a bagoly s edje ki a semit: hé, dade, az urak felmennek a Piliskére napot látni: gyerünk mi is, hadd lássunk egy pár picusult. Mondom neki: a holló vájja ki a két szemedet, mindent meg-látas, gyerünk hát no, sekerest fogadtunk s jöttünk a tekintetes méltóságos nagy urak után.

— Hip, hip, hurrá verte össze a tenyerét Bán Gyuszi. Ide morék!

— Grandiozus! — tapsolt Várday Muki.

— Hozzatok, ha itt vagytok! — biztatta Salamon Tóni.

— Ügyesen Pili, szégyent ne hozzatok a falumra, — mondtam én.

Es tudjátok meg emberek, hogy itt egyszerre olyan vad lümpolás indult, hogy csak úgy rengett bele az erdő. A kukiknak torkán akadt a huhozas, turbékoló vadgalambok ijedten némultak el, a rigó sem huncheztozta a bíró.

— Hé, moré, az én nótámat!

Melyik legyen az kinyirgam alással.

— Azt mondja hogy:

„Felkelt a nap mosolyogva,

Haj, de nekem szomorodva

Napom, napom, édes napom,

Süss még egyszer világosan” . . .

Ez a Muki nótája volt.

Salamon Tóni átolelt, össze-vissza csókolván, áradozva mondtá, hogy annál az asszonynál, ki birtott telt fel nekünk, csak a felkelő nap lehet szebb.

— Abczug felkelő nap — rikkantott Bán Gyuszi. Aztán a góbénak fordult: hé, bácsi, látott-e már ilyen felkelő napot?

— Hát én aztán, hogy ne láttam volna — felelt a góbé nagy álmélkodással.

— Aztán szép-e az?

— Hát aztán, hogy ne volna szép.

— Szereti-e a bort, bácsi?

— Én aztán igen. Jobban az édes anyám tejinél.

— Iszik báci?

— Én aztán igen.

— Jó-e báci?

— Ez aztán jó uram.

Ácsi! most én beszélek! — rikkantott közbe Muki. Hallja-e bácsi, aztán felköltőn minket, mikor hajnalodik.

— Én aztán fel.

— Ne te, ne. Ki akar itt felkelni, patrogot! Tóni. Az volna még csak szép. Le se fekszünk. Így várjuk a napot. Ugy-e Gyuszi.

De ugy ám! Hé more, most az én nótámat. Ászondja, hogy:

Korond között nekedtem

Ne, te ne!

Jaj de fene legény lettem

Ne, te ne!

A parajdi bánász lányok,

Ne te, ne!

Hej de cifra a szoknyájuk

Ne te, ne te ne!

Tovább more, tovább, a hogy én dalolom s kiállott Gyuszi a közepre betyárosan, aztán a félkarjával átolelte a góbét. Fújja bácsi, hiszen ez székegy nóta.

— Ez aztán az! — mondtá a góbé.

— Nó hát:

Visznek engem katonának, ne te ne

A németek kutájának ne te ne

Borju nyomja a vállamat, ne te ne

Más öleli a rózsámat, ne te ne, ne te ne!

ismét vállalkoztak, hogy a sirbalt vigyék: — akkor ismét minden szem a királyra tapadt, hogy lesz-e ereje oda is követni, lesz-e ereje a befalazásnál is jelen lenni?

És a mint a nagyszékű kapucinus barátok lassan a sirbalt felhaladtak, a király fölállott és szilárd léptekkel, merőn előre szegzett tekintettel követte őket s a menet eltűnt a sirbalt bejáratánál.

Egy félóra múlva a király ép oly szilárd léptekkel s ép oly egyenes tartással tért vissza onnan. De már akkor sem jobbra, sem balra nem nézett. Ment egyenesen kocsiához, beült és az esti sötétben haza hajtatott.

És otthon? ... mikor egyedül maradt? ...

Nem tudja senki! — nem látta senki!

## Kaukázusról.

Szabadon előadta dr. Bálint Gábor a december 6-iki mentő-felolvasó-estélyen.

Mélyen tisztelt közönség!

Czélo a megismertetni Kaukázust, részben a látottak után, részben a legújabb orosz adatok alapján. Sokat gondolkodtam, hogy miként volna ez a legcélszerűbb Gondolám, ha volna egy nagyon terjedelmes domborművű máppám, a hol annak az 1200 klm. hosszú földközöm-borodásnak a Fekete tengertől a Káspi tengerig a főbb vonalait rajta volnának, hogy azon megfigyelhessük a kezemmel, hogy itt van a fő hegylánc, itt a folyók, itt egy völgy, stb. De nincsen ilyen máppám, s ezért legjobb lesz talán képeletben magunkat a jövő század közepére tenni, a mikor a kormányozható léghajó már nagyon valószínűleg fel lesz találva. Képzeljük, hogy megvan. Fegyverkezzék fel mindenki egy messzenézővel — azért mondom ezt a szót, mert ezt egy református pap már ezelőtt száz évvel használta és később hozták be helyette a németes „távcső” és a orosz „messzelátó” kifejezéseket.

Már most tegyük fel, hogy akár innen indulunk el a léghajóval, vagy hogy ott ülünk bele, a hol fel akarunk szállni, addig pedig gondoljuk, hogy kényelmes szalonkocsiban utazunk, és nem — mint némelyek gondolták, hogy az expedíció tagjai mentek — ládákban.

Tegyük fel, hogy megérkeztünk a Fekete tenger keleti partjára. A nap a városból szállunk fel a léghajónkkal. Itt még nem kell magasra emelkedni, mert a Kaukázus főgerince csak 1200 láb magas. Felemelkedve szétnézünk. Jobbra látjuk a Fekete tengert, a mely folyton mellettünk van, a mint tovább haladunk vagy 200 klm-nyi hosszban. A tengerbe számtalan sok folyó ömlik le ebből a főhegygerincből. Ha balra tekintünk, ott látjuk ennek a főhegygerinc-zakaszának, a melyet Fekete-tengeri gerinc-zakaszának neveznek számos északkeleti kiágazását és annak völgyeiben a sok folyót.

Ez a föld pedig, a teljes gerincszakasz az 1864-ben 500.000 lélekszámban kivándorolt Cserkesz vagy Adige nemzetnek volt a hazája.

Itt nálunk általában mindent, a mi Kaukázusban harcias, cserkesznek gondolnak és azt hiszik, hogy a híres Samuil és az őcsapatja cserkeszek lettek volna. De ez Dagesztán-nak 19 nemzetiségéből összeváltott nemzet volt, a melyeket az orosz lassanként vetette a figurákat s közbe-közbe nagyokat kurjantott: nye kedvem, nye! Majd meg.

„Kicsi nekem ez a ház,  
Kisugom az oldalát.”

Várdy Muki egy ötös bankót ragasztott a Pili cigány arcára. Azt mondta:

- Nem a nótád tetszik már, hanem a neved, ugye atyafi-ságban vagy a piliske hegygyel.
- Igenis kenyérgem alássa Ott silettem a hegy tetején,

Erre aztán mind poharat ragadtunk és éltettük Piliskét és nagy szüzlőtjét: Plit. Egyedül a góbé maradt észnél. Kitámolygott a házból.

- Hová bácsi, hová?
- Nézem a napot, hogy mit csinál
- Aztán csak jelentse nekünk.
- Én aztán igen.
- Már én azt nem tudnám meg mondani, hogy mennyi ideig leshette a góbé a napot, elég az, egyhez csak botbottol a küszöbön és mondja:
- Instálom az urakat.
- Mi baj bácsi, mi?
- Megkövetem alássa, ne tessék többet inni.

— Miért bácsi miért?  
— Mert hogy itt van a nap.  
— Mit beszél kend?  
— Azt megkövetem alássa, hogy itt a nap.  
— Főlkelt?  
— Az osztán föl.  
— Dörzsöljük a szemünket, mintha csak vezénylőtte volna valaki. Nézzünk az ablak felé s im azon bemosolyog a nap Mondtam én.  
— Most már m-betünk aza fiuk, a nap fölkel.

- Az ám föl, dunyogtak mind
- ... S főlkeltünk mi is mind. a négyen.

mind legyőzött. Legutoljára hagyta az Adige vagy Cserkesz nemzetet, mely a Kaukázus első szakaszának két oldalán lakott. Ezt a 800.000 főből álló Cserkesz nemzetet körülkerítették az oroszok és az egész népet leaktarták vinni a hegyek közül egy völgybe, de azok inkább kivándoroltak Törökországba.

A míg én ezt elmondtam, a mi kormányozható léghajónk elérkezett az Oszten hegyig. Eddig még sehol sincsen a Kaukázus hegygerinczén örök hó; ez a hegy az a hely, a hol a második gerincszakasz kezdődik és a hol a magasabb csúcsokon már látjuk az örök havat.

A második gerincszakasz is a Fekete tengerrel halad párhuzamosan. Mi innen gyorsan tovább haladunk és elérkezünk arra a pontra, a honnan egy folyó, a Cserkesz nemzet főfolyója ered több ágban. Ez a Kubán folyó. Utazásunk alkalmával mi ezt a folyót csaknem eredetig követtük. Megjegyzem, hogy ezt a tájat egy Karacsáj nevezetű hegyi tatár törzs lakja, kikről azt tartják az oroszok, hogy olyan körmosók, mint az olaszok, és, hogy nem is mások, mint a keresztes háborúk idején megvert olasz hadak idekergetett maradéka.

A mint a Kubán forrásától tovább haladunk, fordítsuk léghajónk kormányát északra. Itt a főgerincztől 22 kilométerre, egy északi mellékgerinczben találni fogunk egy 6662 méter magas hegyet, mely régen bizonyára tűzhányó-hegy volt, de most már örökös hóval van fedve. Ez az Elborusz és róla az egész gerincszakaszt Elboruszinnak nevezik. A hegy csúcsa két águ, a mi szintén a kialudt vulkán mellett bizonyít.

Ha már itt vagyunk ezen az északi irányu hegygerinczen, folytassuk utunkat tovább északra, mert ennek az Elborusznak az alap hegye kinyúl messze, fel csaknem párhuzamosan a Volgával, mint közönséges szirt, nagyon letörpülve és magában Kaukázusban egy fensikot alkotva. Ez a fensík egyszerre megszakad és ott látunk egy jó hosszú tavat a Manics tavat. A geológusok azt mondják, hogy ez a gerincz volt egyszer a választó fal a Káspi és Fekete tenger között és ezt a tavat, mely a Sztavropoli fensík két részre osztja, a két tenger maradványának tartják. Még megemlítem, hogy a Káspi tenger felszíne ma 85 láb-alacsonyabb, mint a Fekete tenger felszíne, úgy, hogy ha ma a Fekete tengerből csatornát ásnának a fensíki, a mint azt keresztült vágnák, menten beömlenék a Fekete tengerbe a víz ebbe a fensíkba és elepe minden vízzel egy hogy csak a hegycsúcsok látszanának ki a vízből.

Erről a fensíkről egy kissé keletre tartva, a hol több kis mellékfolyóból egyesül egy nagy folyó, a magyarok volt főfolyója, a Kuma. Ez éppen az Elborusz ágazatát képező hegynek keleti oldalából ered és sziklák között folyva le, kiér az alföldre. Folyása a völgyben oly csendes, hogy alig lehet észrevenni és azt lehet a Kumáról mondani, hogy valóságos puztai folyó. A völgyben tovább folyva egy város-hoz ér, a melynél több ágra szakad. Ez a város Magyar. Örményül ma már Karbaglia a neve, de azért még minden lakó nagyon jól emlékszik a Magyar névre. Dacára, hogy ennek az ősmagyar városnak az épületei között egy köpület sincsen, hanem mind vályogból épültek, ma is város a neve. Itt sincs valami sok látnivalónk, egyetlen nevezetessége a városnak, az előtte levő sok hún-halom.

Visszatérve a Kuma partján, folytassuk utunkat az elboruszi főhegygerinczen. Maga az Elborusz a főhegygerincnek egy kimagaslása. A mint tovább folytatjuk utunkat, találunk még négy olyan magas csúcsot, a melyek mindenike magasabb 16.000 láb-nál.

Innen elérkezünk a Zekkári csúcsra a Tereki szakaszba. Dél felé pillantva látjuk a főhegygerincnek egy déli ágazatát, mely össekötő a nagy Kaukázust egy kis Kaukázussal.

Ez a negyedik szakasz azért viseli a Tereki nevet, mert ebben a szakaszban a főgerincztől délre egy kialudt tűzhányó hegy van, mely 6602 méter magas; ennek az oldalából ered a Terek vize, a melyről a szakaszt elnevezték. A Terek vize igen érdekes folyásu, mert egy jó darabig a hó és jég alatt bujkál és így nem is lehet látni, csak hallani, hogy hol folyik.

Ha ezt a folyót északi folyásában követjük, egyszerre egy helyhez érünk, a hol azt látjuk, hogy a főgerincz egyenesen le van vágva. Itt letétkintve nem lehet egyebet látni. mint a kopár sziklafalat, mely csaknem 2000 méter hosszú. Az orosz szorgalom és nagyhatalmu törekvés ezen szorosban, melyet biztosan a Terek vize vágott le, készített a gruzi hadi utat. Maga ez a pont, a hol a gerincz le van vágva, a Dárieli passus. Ezen a szoroson egy vashid hirtelen kanyarodással átvezeti az embert.

Sokan azt képzelik, hogy ez az átvágása a főgerincznek az a pont, a mely csak 4000 méter magas van a tenger színe felett. Ez után jön az a magasság, a mely 23 láb híjján,

épen 8000 láb magasságban vezeti az utast. A kik délről jönnek ezen a magas úton, azoknak nem olyan irtózatos, de a kik északról mennek Tifliszbe és tapasztalják, hogy az ut 15 klm-nyi kanyargással egyszerre 4000 lábbal esik, bizony azoknak kissé kellemetlen érzés. Hozzá még az ut olyan keskeny, hogy azon csak egy kocsit térhet el és meghuzodók vannak, a hova a szembejövő járművek beállhatnak, a míg a másik jármű elhalad. Képzeljék még kérem el, hogy az ut egyik oldalát a szikla képezi, a mely le van vágva, a másik oldalát pedig több száz láb magasságban épített kőfal.

A Terek folyót tovább követve azt látjuk, hogy szűk medréről kiér szabadabb térre és Kaukázus fővárosát Ladvikázt két részre osztja. Majd keletre vág és a Terek síkságon át a Káspi tengerbe ömlik.

Ladvikázké igen szép város. Körülbelül 50—60 éve keletkezett és az oroszok alapították. Fekvése valóban gyönyörű; közvetlen közelben mindenütt örökzöld fenyvesekkel van körveve, ezek felett pedig kissé távolabb magas hegyek veszik körül, melyek örök hóval vannak fedve.

Visszatérve a fő-hegygerinczre folytassuk tovább utazásunkat a Tereki-szakaszon. Itt csak 10—11.000 láb magas csúcsok vannak.

Ebben az irányban elérünk az ugynevezett Dagesztáni gerincszakaszra. A ezért nevezik azt a gerincszakaszt úgy, mert innen északkeletnek tekintve úgy látszik, mintha ez a hegylánc-egyvet gondolva egy másik hegyláncot bocsátott volna ki a Káspi tengerig; ez az egyik határa a hegységnek és a neve azt teszi, „hegy-ország.”

A Káspi-tengernél is majdnem egy olyan levágás van, mint a Dárieli passusnál. Ez a szoros bocsátja ki Dagesztánnak folyót és főfolyóját a Szulakot, gyakran csak 3 öl széles szakadékokban. Ezt a szorost tartják Dagesztán északi kapujának. A gerincszakasznak e részét 19 nemzetiség lakja. Azt mondják, hogy ennek a vidéknek semmiféle hegy- és vízrendszere nincsen. És valóban úgy látszik, mintha a főgerinczből leömlő vizek úgy össze-vissza szelődtek volna ezt a magaslatot, mintha az ember elővenne egy törtét és össze-vissza vágálná. Völgy nincs is ezen a vidéken, csak bevágások, magaslatok, emelkedések és fensíkok. Az expedíció felment a legmagasabb fensíkra, a melyre még veszedelmesebb és kevésbé jó karban levő ut vezet, mint a Dárieli passusnál és oly meredek az, hogy legalább nyolc óra kell egy kocsinak a feljutásához.

Térjünk már most vissza a főhegygerinczre, mert ezen a dagesztáni főgerinczen kívül még várunk egy másik hegygerincz. Ez a legkeletibb hegygerincz, mely egészen Bakuig, a petroleum városáig tart.

Most átmegyünk a Kura völgybe, vagyis a főgerincz déli oldalára. Általánosan jellemző, hogy ha az ember egy léghajóból nézné Kaukázust, azt látná, hogy a fő kiágazások mind északra mennek, a déli oldal pedig egyszerre leesnek látszik.

Mit látunk itt a Kura völgyében? Ez a nagy folyó már az ó-korban ismeretes volt. A Kura nyugaton ered és valami 1000 és néhány kilométernyi hosszúsággal törtetve előre, Tiflisz városánál az igazi Kura völgyébe jut, és két ágra oszolva a Káspi tengerbe ömlik. Mellékfolyója az Arakszesz, mely Örményországból ered nem messze onnan, a hol a Tigris és Eufrates veszik eredetüket.

Innen már most, a mint mi a Kura folyón jöve keletről nyugatra tartunk, egyszer csak látjuk, hogy vége van a Kura völgyének. A Zekkári hegygerincz egy új vízválasztót képez e helyen. Ezen mi átvágunk és átmegyünk a Fekete-tenger vízmedencéjébe, a melybe a főgerinczről nagyon sok folyó ömlik le.

Mindnyáján jól ismerjük ezt a koliki medencét, a melyet később latinositva kolkhiszinak neveztek. Ma ez a tartomány képezti Kutaisz kormányzóságot majdnem teljesen tropikus növényzettel. Ez volt a hazája Medeának. A mese szerint valami görög kalandorok kerültek ide arany gyapjait keresni.

A kolkhiszi király leánya mindent elkövetett, hogy az egyik görög kalandor az arany gyapjat megtalálja és tudjuk jól, hogy mi történt tovább.

És most ezzel a mi jövő századbeli léghajónkkal megérkeztünk haza. Kevés volt, a mit elmondtam, de azt hiszem, hogy most már, ha a mélyen tisztelt közönség közül valaki halálani fog Kaukázusról beszélni, világosabb fogalommal bír majd erről a vidékről.

## A tisztujtás előtt.

— A „Kolozsvár” tudósításai. —

Hunyadvármegye törvényhatóságibizottsága f. évi október hó 15-én tartott özi rendes közgyűlésében a tisztujtás közgyűlés határpontját f. évi december hó 28-ik napjára tűzte ki. F. hó 16-án tartatik meg a december havi rendes közgyűlés, a melyen a különböző bizottságokból kilépő tagok helyei

fognak betölteni és a központi választmány fog újabb három évre megalakítani a tárgysorozatra fölvetett ügyeken kívül. Ezt megelőző napon d. u. 5 órára dr. gróf Kun Gáza megyebizottsági tag érkekezett hívott össze a tisztviselői állásokra való jelölések megbeszélése céljából. Nagyon valószínű, hogy a jelenlegi tisztviselői karban mi változás sem fog történni; megmaradnak a régi tisztviselők és megalom e vármegyében alig észlelhető. Hire jár, hogy egyes fontosabb állások a románok is meg fognak pályázni, de ez csak hír. A jelenlegi árvászeki elnök, a hunyadi főszolgabíró, szásvárosi és petrozsényi szolgabírák román emberek, a kik két-égen kívül meg fognak maradni eddigi állásaikban.

Alsó-fehérvármegye törvényhatóságának bizottsága e hó 18-án rendkívüli közgyűlést tart, melynek legfontosabb tárgya a tisztujtás közgyűlés határpontjára kitűzésre lesz és pedig a már megtörtént megállapodás szerint f. évi december hó 28-ra.

E szerint a megválasztandó tisztviselők a 6 éves mandátumot nem krisztindli, hanem újvívi ajándék gyanánt fogják kapni. Egyébként a jelenlegi tisztviselők karácsonyán ezen késedelem nem igen fogja rontani, mert a tisztujtás közgyűlés változást nem fog hozni, a közbizodalom az eddigi tisztikar irányában nyilvánul, legalább ez ideig semmi ellenmozgalom nem észlelhető.

Hallatszik nagyon, hogy az oláh bizottsági tagok a főbb állásokra jelölhetek állítanak, le ha meg teszik is, az eredményről — a fel tétlen bukással — ők maguk is tisztában vannak.

Eddigél egyetlen főtisztviselő változásáról van szó, mennyiben a marosújvári járás főszolgabírája rangtól egzségére való tekintettel, valószínűleg egy más, kevésbé fáradszóval fogja felcserélni állását; a mi ha bekövetkezik, ez természetesen több személyváltozást és helyeserést fog maga után vonni.

## A közlekedésről.

— Pisztory Mór felolvasása. —

Kolozsvár, decz. 9.

Dr. Pisztory Mór egyetemi tanár a közlekedésről és annak eszközeiről tartott városnap délután előadást a városház közgyűlési termé sőt a folyosót is szufolási megtöltő iparos mesterek és segéd munkások előtt.

Előadását a közlekedés legrégibb állapotának ismertetésével vezette be, a mikor még a vándor járlatlan ösvényen indult el, és itt-ott egy összehordott kőrakás jelzi az utat. De már a régiek kitűnő utépítők voltak főleg az indiaiak, a perzsa, a rómaiak és Amerikában az indiák. Ezek utait és a közlekedés eszközeit röviden jellemezzé, áttér a vízi közlekedés ismertetésére. A legrégibb csatornákat a kínaiak. Egyiptomban a Faraók és a hódító dárius építették. A középkorban a zifalt állami élet és vallási élettelétek képezték a csatorna építés akadályát, de a XVII. századtól kezdve már egymásután épülnek a csatornák és készülnek a csatorna tervek. Colbert XIV. Lajos korában megépített a Languedoc csatornát, a hollandusok kimerik a tengert, levezetik a belvizeket, és egész csatorna hálózatot készítenek, Anglia a múlt században már sok csatornát épít és nálunk is már elkészül a Béga és a Ferenccsatorna terve, de a gőzmozdony feltalálása csakhamar háttérbe szorítja a csatorna építést.

A vízi közlekedés eszközeit ismertetett meg ezután a régi assykok által használt talptól, — a „kelek” től egészen a gőzhajó építésig és bemutatja az ó-kori hajók, a legrégibb közhajók, és a világ legnagyobb hajójának a Great Eastern-nek érdekességeit.

Ezután Pisztory a vasutépítésre tér át, ismertetett annak első nehézségeit, Stephenson találmányát, a legremekesebb vasuti építményeket és érdekességeit rajzban bemutatja a vasut terjedését. Ma már 680000 klm. vasut létezik, 85000 millió rengeteg költséggel. Ma már 9 millió ember utazik naponta és 6 millió tonna árut szállítanak vasutra. Végül röviden ismertetett hazánk vasuti fejlődését és egy meglepő apológiával Baross Gáborra, a zona rendszer alapítójára fejezi be előadásait.

A nepszerű professor előadását viharos tapsal, lelkes éljenzessel fogadta a hallgatóság. Örömmel jegyezzük meg végül, hogy az előadások ügye ismét egy lépéssel előbbre haladt, a mennyiben az előadó tudós professor helyes táppattal nemcsak a szóbeli értelmezésre, hanem külön e célra készített rajzok és grafikai táblák bemutatására is kiterjedt.

Jövő vasárnap Dr. Sehmann Róbert tart előadást a váltóról.

Az előadáson ott volt Dr. Haller Károly elnök, Dr. Ferenccs Zoltán alelnök, a bizottság jegyzője; a hallgatóság közt igen sok előkelő helyget is láttunk.

## HIREK.

Kolozsvár, decz. 9.

**A költségvetés.** Kolozsvár város jövő 1896 évi költségvetésirányzatát ma délután kezdi meg a szakbizottságok részletesen tárgyalni.

A meglehetősen hosszú költségvetés egyes tételeinek tárgyalása bizonyosan igénybe fog venni három-négy napot.

**Fraenkel öngyilkossága.** Fraenkel Simon és fia, bécsi fakeskedő czég (melynek Bánffy-Hunyad környékén is kiterjedt üzlete van) főnöke Fraenkel Adolf, mint értesülünk a múlt pénteken Bécsben fölbelte magát. A nevezett czég a kolozsvári pénzintézetekkel élénk üzleti összeköttetésben állván, az öngyilkosság híre a kolozsvári üzletvilágban is nagyobb feltűnést keltett. Hiteles helyről szerzett információink alapján a közönség megnyugtatóra közelíthetjük, hogy nevezett czég a kolozsvári pénzintézeteknél tényleg üzleti vállalkozás egy-egy részét leszámloltatta ugyan, ezekenk bizottsága azonban maguknak az elfogadónak hiteles és képesében rejlik, magának a czégnek saját váltói (direkt tartozásai) a kolozsvári pénzintézetek egyikénél sincsenek elhelyezve, s ennek következtében a czégnél — a főnök öngyilkossága által tényleg beállott fizetési zavarok, a kolozsvári pénzintézeteket egyáltalán nem érintik.

**Az örökösödési eljárásról.** Az örökösödési eljárásról szóló törvény végrehajtására kiadattak már a be- és igazságügyminiszteri végrehajtási utasítások. Legújabbban a belügyminiszter a törvényhatóságoknak megküldte a balázesetek felvételére szükséges új mintákat. Az új formula hosszabb, mint a régi, s a kiállító hatóság köztegtől több figyelmet és időt kíván.

**A Mária-Dorottya egyetel felolvasása.** Szombaton délután 5 órakor volt a Mária-Dorottya egyetel felolvasási ciklusának második napja. Ezuttal Szechyné-Lorenz Jozefin olvasott fel igen érdekes és szellemesen megírt utelrást „Római naplómból” cím alatt. A nagy számú hölgyközönség, mely a termet zsufolásig megtöltötte, élvezettel hallgatta a tanulságos felolvasást és annak végzetével a felolvasót élénken megeléjente. A felolvasásnak 6 órakor volt vége.

**Az Emke igazgató választmánya** folyó hó 12-én (csütörtökön) d. u. 3 órakor a városházán havi rendes ülését tarja. Tárgy: folyó ügyek. Ez ülésre a választott és alapító választmányi tagokat tisztelettel meghívjuk. Kolozsvár, 1895. december 9-én Bethlen Gábor gróf elnök. Sándor József t. alelnök-főtákar. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a directorium folyó hó 11-én d. e. 11 órakor tartja ülését a főtitkári hivatalban.

**A városi kör és költségvetés.** Két napon át, tegnap és tegnapelőtt egész délután késő estig tárgyalta a városi kör az Iparos egyesület főtári palotája közgyűlési termében a városi tanács 1896 évi költségvetési javaslatát. A gyűlés pontról pontra vette az előterjesztést, sürűn tevő meg a megjegyzéseket és módosításokat, melyek a szakosztályok ma délután kezdődő tárgyalásai alkalmából egyenkint fel fognak hozni. A kör gyűlésen egyébként a következők vettek részt: Babos Sándor, Benel Ferenccs, Boros György, Dobál Antal elnök, Farkas Lajos dr. társelnök, Groisz Gusztáv dr. Gombos Ferenccs, Kolozsár Sándor, Ifj. Lászlóczy Sámuel, Matutsek József, Mara Lajos, Nagy János, Palóczy Lajos, Reil Dániel, Reményik Lajos és Károly. Sándor József jegyző, Szabó Samu, Szekula Ákos, Szilágyi György, Smiel David, Török István, Dr. Trandafir Miklós, Vécsei Sámuel, Vince István stb.

**Olcsóbb lett a tűzifa.** Kolozsvár város polgársága részére rendkívüli kedvezményeket nyújtott az idei téli idényre a földmívelésügyi miniszter. A sétatér végén levő állami farraktárból a tűzföl árát a polgárság és a fenyőfával tűzföl gyárosok részére rendkívüli szállította. Egy tömbön rakott teljes méteről fenyő tűzifa ára ugyanis 8 frt. A múlt évben usztatott bukffa méteröl 9 frt. A folyó évben usztatott legkisebb méteröl tűzifa méteröl 10 frt 60 kr. Ez árak leszállításával egy részről hatni fog a miniszter a gyáripár leudületére, másrészt pedig a szegényebb polgárok, hivatalnokok is olcsóbban juthatnak fához.

**Két notorius tolvajt** kerített kézre Szőke Bálint rendőrfelügyelő. Nonik a János és Péter Gábor a két egyén neve, a kik utóbbi időben állandó rémít képezték a kultúrasi lakosságnak. Hol a vasutnál, hol a kétév között, hol pedig Monostoron követtek el kisebb nagyobb lopásokat és betöréseket. Jelenleg öt rendőri lepasért és betörésért üldözték a két jómódatart és elfogatásuk alkalmával 25 bűnjélt találtak meg náluk. A két ritka példányt meglánczolja tartogatták a fogdában.

**A szamosújvári dal-zene egyetel** Szamosújvárt, decz. hó 26-án a városi vígadó teremben saját pénztára javára zártkörű tánc-estélyt rendez. Belépő-díj: felnőttekért 1 frt., gyermekekért 50 kr., karatjegyért 1 frt. Belépő-jegyek előre válthatók Kopár Kristóf b. pénztárostól. Az estély kezdődni fog este 8 órakor.

**Munkácsy Mihály itthon.** A vallás és közoktatásügyi miniszter hír szerint világhírű honfitársunkat, Munkácsy 12.000 frt évi fizetéssel kinevezte a hazai képművészeti ügyek országos felügyelőjévé. Ez intézkedéssel a mester repatriálása biztosított, remélhetőleg mihamarabb alkalmunk lesz, a magyar népek annyi dícsőseget szerzett művészt itthon ádvözölhetni, hol számára oly nagy tér nyílik meg, hogy hazánk kultúrájának még nagy és magaslatos szolgálókat teheszen.

**Különös szenvedély.** A budapesti büntető járáshírszágnál a napokban valaki feljelentett tett, hogy egy ösmerőse részletekben és folytatásokban leharta a fűlét, Az első darabot nyár elején harapta le, két hónap múlva ismét

megrohanta őt az utcán és ismét leharapott a felől egy darabot, majd később a még megmaradt romokat. Most már tehát elérkezettnek látja az időt arra, hogy (bizonyára a másik füle érdekében) fejletést tegyen az apránkénti merényletek miatt.

**Berecz Ede újabb eltűnése.** A budapesti első honvédkerület parancsnoka, illetőleg br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter tudvaleg Berecz Ede első honvéd gyalogezredbeli katonaszökevénynek a Takács Zoltán-féle bűnpörben való tanuszkodhatás végett november 15-étől kezdve a végtárgyalás utolsó napjától számított hat napra vagyis november 28-ig érvényes szabad meenedékeletet adott. Ennek értelmében Berecz a kitűzött határidőn belül szabadon járhatott, lehetett, sőt szökevény volta dacára külföldre is kiutazhatott. Az ezrednél azt hitték, hogy Berecz ezt a példátlan, eddig első nem fordult kedvezményt azzal iparkodik megköszönni, hogy a salvo conductus lejáratával önként visszatér s ebben az esetben szökevény enyhébb büntetésre is számíthatott volna. Berecz azonban felhasználta ezt a pártfogást és nyugodtan eltávozott a fővárosból, úgy látszik vissza Olaszországba. Az első honvéd gyalogezred parancsnoksága előbb járőrrel kerestette a főváros területén, most pedig elrendelte a köröztetést.

## IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

**Színházban.** Szombaton volt Örley Flórián, a kolozsvári nemzeti színház egykori primadonnájának első vendégfellépése a „Czigánybáró” Saffi szerepében. A kisasszony színpadra léptekor zajos tapsal fogadta a nagy számu közönség, a zenekarból pedig több virágcsokrot nyújtottak fel neki. Örley Saffi szerepét valóban gyönyörűen énekelte el. Ugy énekművésze, mint hangja meglepően sokat haladt és a szokatlanul magas fekvésű énekeszökevénynek ritka szabotossággal adta elő. Játéka pedig a megszokott finom diszkrét volt. Az előadásnak érdekességét kölcsönözték még az is, hogy Sipos Etelka ezuttal játszta először a czimszerepet, melyet hirtelen, a vendégszerelés kedvéért, pár nap alatt tanult be. Sipos kisasszony bájos Barinkay volt, s úgy szabatos énekelve, mint sikerült alakításával megérdemelte a sok tapsot és kihívást. Ez alkalomra készült tolettjei is igen szépek és találóak voltak. Az előadásról egészen véve jobb nem szólni, mert azon a készültség és a kétségbeesett bizonytalanság csallhatatlan jelei mutatkoztak.

(-tz.)

**Az erdélyi irodalmi társaság** tegnapi felolvasó ülésére ismét zsufolással megtelt a városház közgyűlési terme. Az ülésen dr. Szamosi János elnököl. Az első felolvasó Széchy Lorenz Josephine urnó volt, a ki (mint a társaság új tagja) ez alkalommal székfoglalóját tartotta. A jeles tehetségű és buzgó munkásságu író egy olaszországi uti rajzot olvasott föl, érdekesen, szellemesen ismertette a márvány-terem Carrarát. A székfoglalót a közönség zajosn megtapsolta. Ezután dr. Szász Béla adott elő négy költeményt Long fellow-tól, a saját kitűnő fordításában. A szépen előadott pompás versek élénk tetszést arattak. Most Hegyes Vilmos olvasta föl Kovács Dezsőnek „Kramer Pista” című humoros rajzát. Az öltetesen jó kedvvel írt rajzot élénk derűtség közt hallgatta végig a közönség. — Végül Szász Gerő szavazta el néhány gyönyörű költeményét, melyek mély benyomást tettek a közönségre. Valóságos lelkesedéssel fogadták különösen az utolsó („Télen” című) verset, mely Szász Gerő poezisének legszébb virágai közé tartozik. Hosszas taps és éljenzés kísérte a felolvasást.

## TÁVIRATOK.

### A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén a napirend előtt Olay Lajos és Péchy Tamás szólnak föl, kárhoztatva a stomfai választásnál történeteket.

Perczel Dezső belügyminiszter figyelmezteti a felszólalókat, hogy ne itéljenek egyoldalú információk szerint.

Ezután a ház megszavazta a milleniumi koronákra vonatkozó törvényjavaslatot; majd pedig folytatta a költségvetés részletes tárgyalását.

### Alaptalan híresztelés.

Budapest, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Az ellenzéki sajtó nyilvánvalóan czélzatu híreszteléseket közöl arról, hogy Erdély Sándor miniszter legközelebb megválti tárcájától, mert a kormány álláspontját nem védelmezte a házban bizonyos kérdésekben, melyeknek egyébiránt közös vonásuk az, hogy egyikük sem tartozik az igazságügyi tárcza körébe. Illetékes helyről eredő értesülésünk szerint e híresztelésnek semmi alapja nincsen.

## A vidéki sajtó a milleniumi kiállításnál.

Budapest, decz. 8. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Daniel kereskedelmi miniszter meghívta a vidéki sajtó munkásait, hogy tekintsék meg a milleniumi kiállítás épületeit. E meghívásra tegnap mintegy kétszáz embere a vidéki sajtónak jött föl a fővárosba. Kapcsolatban ezzel nagyváradi hírlapíró gyűlés határozata gyanánt e napon kellett határozni a hírlapírók megalakítandó segélyegylete tárgyában.

Már szombaton számos hírlapíró érkezett meg, közöttük a hírlapírók értekezletét egybehevő elnök Hindy Árpád is. Szombat este az „Otthon”-ban ismerkedési estély volt, melyen Rákosi Jenő és Hindy Árpád mondtak felköszöntőket.

Vasárnap reggel 9 órakor indultak el a vidéki hírlapírók Hindy Árpád vezetésével a kiállítás területére. Előzetesen, minthogy a Feszty féle körkép igazgatósága megbizta a sajtó munkásait arra, hogy látogassák meg a kép helyiségét és nézzék meg a képet, odavonultak és a képet tüzetesen megismerkedtek.

Ezután a kiállítás igazgatósági épületébe mentek, hol Schmidt igazgató és Gelléri titkár vártak a hírlapírókat. Innen egyes csoportokra osztva külön kalauzok — a kiállítás tisztviselői és igazgatóságának tagjai vezették őket a kiállítás területén, tanulságos és érdekes magyarázatokkal szolgáltak.

Legszerencsésebben járt a kolozsvári hírlapírók csoportja, mert ennek kalauza maga Alpár Ignác a nagyhírű műépítész volt, az a zseniális ember, a ki a történelmi kiállítás értékes és nagy művészi becsel bíró épületeit tervezte és építette.

A kolozsváriak közül ott voltak Hindy Árpád; Magyar Mihály; dr. Gyulai Farkas; dr. Váradi Aurél; Grätz Gusztáv; dr. Moldován Gergely (mint az „Ungaria” szerkesztője) Radnóti Dezső. Legnagyobb számmal Kolozsvár volt képviselve, ami természetesen is, mert Bpest után a kolozsvári sajtó a legerősebb. A kolozsváriakat mindenütt kitüntető figyelemben részesítették és rokonszenzettel fogadták.

Alpár Ignác kalauzolta részletesen megmagyarázta a kiállítás berendezését, főként a történelmi kiállításnál valóságos szakszerű előadást tartva, amit nagy figyelemmel hallgattak. A körut végeztével előzékenységet még azzal is tetézte Alpár, hogy a vendégeket a kiállítás területén levő irodájában vendégszolgálatra, frissítéssel szolgálva. A vendégek felkérésére Hindy Árpád felköszöntötte Alpárt, meglepetéssel mondván fáradozásáért, méltatván a kiállítás körül való érdemeit. Alpár erre vendégeit éltette.

A többi csoportok is befejezték a körutat, mire a debreczeni csárdában a kiállítás igazgatósága, illetve a házigazda miniszter (ki családgyász miatt nem lehetett jelen, mert temetésre utazott) ebédet adott a vendégek tiszteletére.

Ez ebédre a vidéki sajtó képviselőin kívül a fővárosi sajtó számos előkelő tagja volt hivatalos. Az asztalfőn Schmidt igazgató ült, a miniszter képviselőivel, mellette Hindy Árpád, Rákosi Jenő, Horváth Gyula és a kiállítási vezetőségének több érdemes tagja.

Az első tisztelet Schmidt igazgató mondta, örömet fejezve ki a fölött, hogy a vidéki sajtó képviselői párt és nyelvi különbség nélkül jelentek meg (több német vidéki lap képviselve volt) a kiállítás sikere érdekében. Lelkes és hatásos szavakban vázolta a kiállítás nagy fontosságát és végül poharat emelte a sajtó képviselőire.

Hindy Árpád általános helyeslés és éljenzés közt megköszönte a kiállítás igazgatóságának a szíves vendéglátást és poharat Schmidt igazgatóra emelte.

Lovassy hírlapíró Dániel kereskedelmi minisztert köszöntötte föl nagy tetszés mellett.

Rákosi Jenő nagy tetszéssel fogadott szellemes köszöntőt mondott a vidéki hírlapírókra, a sajtó feladatát és fontos hivatását fejtegetve.

Horváth Gyula szintén a vidéki sajtóért üritette poharat. Mindkét tisztelet választ egy-egy előbbi tisztra, melyben felköszöntötték Rákosit és Horváthot.

Köszöntőt mondtak még többen, köztük Szokolay Kornél. A bankett igen jó hangulatban folyt le.

### Hírlapírók segélyegylete.

Budapest, decz. 8. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Délután 1/4-kor kezdődött a hírlapírók értekezlete az alakítandó hírlapírók segélyegylet tárgyában. Az Otthon nagy terme zsufolással megtelt vidéki és fővárosi hírlapírókkal. Az elnök emelvényén Hindy Árpád elnök, Rákosi Jenő, Horváth Gyula, Fehér Dezső jegyző ülnek.

Hindy elnök a gyűlést megnyitva üdvözlő a jelenlévőket és ismerteti a gyűlés tárgyát.

Fehér Dezső (Nagyvárad) indítványt terjeszt be, melyet a szegedi hírlapírók egy része is elfogadott, mely szerint a vidék egész külön alakítandó hírlapírói segélyegyletet. Ez indítványt Kulinyi szerkesztő (Szeged) hosszasan indokolta ellentmondások közt, mire a gyűlés egyszerre igen élénkkel változott.

Székely Béla és Lázár Béla felszólalásaikban kijelentik, hogy ők föltétlenül a fővárosi és vidéki által együttesen alakítandó segélyegyletet óhajtanak.

Lovassy Andor (Nagyvárad) hatásos beszédben a fővárosiak és vidékiek által együttesen alakítandó segélyegyletet óhajta. (Zajos helyeslés.)

Horváth Gyula hosszabb beszédben fejtegeti meggyőző érvekkel az együttes működés szükséges voltát, kijelentvén, hogy a vidéki sajtó, a fővárosi sajtó magával teljesen egyenrangúnak tartja (A fővárosi hírlapírók zajos helyeslése törnek ki) a hogy az alakítandó segélyegylet adminisztrációjában a vidéket a súlyához mért rész fogja megilletni. (Hosszas éljenzés.)

Felszólaltak még Székely Sámuel (Budapest), Dr. Sziklay János (Budapest), Baráth Ármán (Temesvár) mindannyian a központi segélyegyletet javasolván. A szegediek azonban tagadón intettek és a gyűlés igen zajossá vált, az elnöknek többször kellett csendet kérnie. A következő felszólaló Dr. Gyulai Farkas volt (Kolozsvár). Azt indítványozza, hogy fejezzék be a vitát, nyilvánvaló, hogy a túlnyomó nagy többség a központi segélyegyletet akarja és ez is a helyes, kéri, hogy az elnökség bizessék meg a további teendőket és mondassék ki egyhangulag a segélyegylet megalakítása. (Zajos helyeslés.)

Hindy Árpád elnök: Elfogadják az értekezlet ezt az indítványt? Erre hatalmas helyeslés és éljenzés felelt, mire a többi szözlőre folygizettek töröltették nevüket. Fehér D. visszavonja indítványát és az elnök enuncziálja, hogy a hírlapírók segélyegyletének megalakítása elvileg egyhangulag elfogadtatik.

A szervezkedés és a szervezet ügyeinek kidolgozására a következő bizottság küldött ki:

A fővárosból: Horváth Gyula, Lázár Béla, Sziklay János, Kemecsey Jenő, Porzsolt Kálmán, Schwartz Ármán, Kenedi Géza, Székely Béla, Szathmári Mór. A vidékről: Hindy Árpád, Kulinyi Zs. (Szeged), Brankovics Gy. (Arad), Lovassy Andor (Nagyvárad), Foray Andor (Debreczen), Lénkei Lajos (Pécs), Szávay Gyula (Győr), Dr. Baráth Ármán (Temesvár), Timkó József és Ungár Adolf (Kassa), Halász Ferencz (Ipolyás). Vadász Lajos (Gyöngyös). E bizottság elnöke: Hindy Árpád, jegyzője Fehér Dezső (Nagyvárad). A elnök jövő január elején fogja a bizottságot Budapestre összehívni. Az értekezlet ezzel Hindy Árpád zárszavai után teljes megnyugvással és közmelegedéssel ért véget. Este az Otthonban fényes bankett volt.

## A Fraenkel-cég.

Budapest, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A Fraenkel Simon és fia fakeskedő és dongakészítő cég, a czégtulajdonos s. Fraenkel Adolf öngyilkossága miatt fizetési zavarokba jutott. A passzívák egy millió forint fölül mulnak; sok bécsi bank és néhány budapesti magánlétszámító van érdekelve. Az aktívák azonban nem épen jelentéktelenek és főképpen fakészletből állanak. A hitelezők Bécsben kedden tanácskoznak a moratorium megadhatása vagy az üzletnek a hitelezők számlájára való folytatása felett.

## A hitelszövetkezetek országos kongresszusa.

Budapest, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A vidék minden részéből összejöttek vasárnap a fővárosba a hitelszövetkezetek képviselői. A kongresszuson Nagy Ferencz egy tanár által készített javaslattal foglalkoztak, melyet sérelmesnek tartanak magukra nézve. A kongresszus délelőtt 10 órakor kezdődött a Nemzeti Szállodában.

## A pártion kívüli képviselők.

Budapest, decz. 8. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A hir, mintha Lévy Antal képviselő a pártionkívüliek köréből kilépett volna, nem felel meg a valóságnak, mert a nevezett képviselőnek szándékában sincs a klubból kilépni. — Ugyanezt állították Babics képviselőről is, a ki azonban nem is tagja a klubnak.

## A helyzet Törökországban.

Konstantinápoly, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A helyzet nagyon komoly, dacára annak, hogy az

itteni nagykövetségek mindent megtesznek, hogy a békét előmozdítsák. Törökország folytonosan mozgósít.

## Szaid pasa menekülése.

Konstantinápoly, decz. 8. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Jól értesült török forrásból Szaid pasa menekülését, mely még tekintélyes körökben is a leghihetlenebb híresztelésekre szolgáltat okot, a következőképpen magyarázzák: A volt nagyvezérnek igen sok személyes ellensége volt, kik minden módon azon fáradoztak, hogy a szultán szemében lealacsonyítsák. — Legutóbb oly vádakat emeltek elene, hogy valóban nem tudta, hogy ezek ellenében mit tegyen és a legnagyobb izgalmom egyik percében eltökélte, hogy egy időre teljesen távol fogja magát tartani a közügyektől. A midőn ezen elhatározásról Curie nagykövetet értesítette, ez kijelenté, hogy Szaid angol nagykövetségénél mindenkor vendégszerető menedékre fog találni. Még ugyanazon nap este Szaid pasa megjelent az angol nagykövetségénél és az angol nagykövet által alá helyezte magát. A titkár és a szolgáló személyzet észre vette, hogy Szaid pasa igen felvöltoztatta, később azonban lecsendesedett és állítólag oda nyilatkozott, hogy sajnálja a meggondolatlan lépést, mely politikai pályafutásának biztos véget vet. Ismeretes makacs természete és tán mai környezetének tanácsai is meggátolták abban, hogy lakásába visszatérjen, dacára azon rábeszéléseknek melyek előkelő méltóságok a szultán és a porta részéről, valamint több személyes jóbarátja visszatérésre akarták bírni. Általánosn feltűnt, hogy a szultán nem tettelet lépést az iránt, hogy a nagykövettől Szaid pasa kiadatása kérelmeztesse. Az igazgatóság, mely kezdetben az ó-török párt körében uralkodott, most határozottan rosszaságnak ad helyet, mert szemére vetik, hogy éppen az angol nagykövettől keresett menedéket, ki most Törökországnak legnagyobb ellensége. Azon bir, hogy az angol államházból 50 matróza Szaid pasa oltalmára a követségi palotában van elhelyezve, irányatos koholmány.

## Török-orosz egyezmény.

Konstantinápoly, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A porta és Oroszország között most egy külön egyezmény tárgyában alkudozások folynak. Ezekbe az alkudozásokba Nélidov konstantinápolyi orosz követ nincsen belevonva, a miből kitűnik, hogy Nélidov állása megvan ingatva.

## Szerbia defioztitje.

Belgrád, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Egy itteni lap cikkében, melyet az előbbi pénzügyminiszter, Petrovics Mukásin irt, jelenti, hogy a mostani pénzügyminiszter által történendő pénzügyi előterjesztés 8 millió deficitet fog tartalmazni.

## A szerb pénzügyminiszter visszalépése.

Belgrád, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Az a határozott hír terjedt el mindenfelé, hogy Popovics Déva szerb pénzügyminiszter vissza akar lépni. A dolog, ha igaz, nagyon fontos, mert Popovics visszalépésével az egész szerb miniszterium megbukik.

## Natália és Milán Belgrádban.

Belgrád, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Sándor király orthodox naptár szerint Miklósnapján fogja az Obrenovics ház patronátusi ünnepét megtartani, a melyen Natália is részt vesz, a ki már kedden érkezik Belgrádba. Az a meg nem erősített hír is elterjedt, hogy Milán exkirály is eljön az ünnepélyre.

## Török mükínosek az ezredéves kiállításán.

Konstantinápoly decz. 8. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Megbízható forrásból alaptalannak nyilvánítják a hirt, mintha a szultán már is kinevezte volna ama bizottság tagjait, kik hivatva lesznek a kiállításra szánt mükínoseket Budapestre áthozni. Vámbéry tanár a közlelőbb időben újból elmegy Konstantinápolyba, hogy a kincsek elhozatalának és megőrzésének részleteit megállapíttassa, mely alkalommal a szultán válaszolni fog azok közt, kik iránt teljes bizalommal viseltetik és kikre azon megfizetelés vár, hogy a kincseket, melyeket még eddig egy alkalommal sem hoztak kik a kincstárból, Budapestre felhozhassák. A konstantinápolyi lapok különben élénk rokonszenzettel irnak az ezredéves kiállításról. Forrásul felhasználják a kiállítás igazgatósága részéről minde-

gyiknek megküldött, Kiállítási Értesítő“-t és az \* tárgyban kiadott rőpiratot: „Magyarország az ezredéves ünnep előestéjén.”

## Nők az egyetemen.

Pétervár, decz. 8. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A kazáni egyetem tanári kara a közoktatásügyi miniszterhez azon kéressel fordult, hogy január 15-től kezdve női hallgatók részére nyithassanak tanfolyamot. A tanfolyamok tárgyai ugyanazok lesznek, mint a pétervári egyetemen.

## A pápa és az orosz czar.

Róma, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Az itteni diplomáciai körökben az a biztosnak tartott hír terjedt el, hogy a pápa elhatározta magát arra, hogy Moszkvába a koronázási ünnepélyre 8 tagu küldöttséget küld, melynek élén egy bírnok fog állani. A küldöttség a pápa személyes üdvözlését fogja át szolgáltatni a czárnak.

## A nismi-novgorodi kiállítás.

Pétervár, decz. 8. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A nismi-novgorodi nemzeti kiállítás, mely jövő tavasszal megnyílik, 102 különféle pavillonból fog állani, melyek közül negyvenet állami intézetek építették.

## Kegyetlen anya.

Budapest, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) Uchirin Anna 38 éves bérkocsi tulajdonos neje, vasárnap este a Szabolcs-utcában négy éves kis gyermekét, haragjában, hogy a gyermek mindig sirt, földhöz vágta. A gyermek néhány órai kilódás után meghalt.

## Elgazolt agastyán.

Budapest, decz. 9. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A királyi utcában vasárnap este egy magánfogat elgázolta Schwarzenberger Vilmos, 76 éves magánzót és háztulajdonost, aki éppen a járdára akart menni. A szerencsétlen ember, aki mindkét szemére vak is volt, bal vállcsontját és karját zuzta össze.

## KÖZGAZDASÁG.

**Az osztálysorsajáték.** Szombaton folytatták az osztálysorsajáték második sorozatának húzását. A húzás eredménye a következő:

8000 koronát nyert: 7542, 78154.  
6000 koronát nyert: 21440, 53773 81210.  
2000 koronát nyert: 1474, 17621, 20069, 21999, 25197, 29278, 31155, 39579, 89315, 93346, 99883.

1000 koronát nyert: 2826, 3528, 7006, 8726, 11825, 12410, 14560, 21817, 30835, 39703, 40944, 42342, 49199, 49790, 51362, 54083, 60377, 65573, 66349, 71599, 85200, 90887, 94315, 96602, 96884, 99023.

200 koronát nyert: 0541, 0971, 1118, 1910, 2320, 2468, 3554, 586, 5509, 6992, 66, 10396, 10128, 11455, 11903, 12437, 12666, 13745, 13992, 15176, 17648, 19456, 20980, 20720, 20934, 20274, 22767, 23800, 24550, 24548, 24852, 25377, 26961, 27831, 30697, 31277, 33458, 33945, 34648, 35468, 35939, 36131, 37314, 41518, 41762, 31377, 41805, 41024, 41667, 42692, 44304, 44903, 44790, 45310, 45834, 45188, 46011, 45158, 48316, 48649, 48743, 51147, 51852, 52170, 52323, 53252, 54595, 55821, 55160, 57595, 58284, 58655, 58518, 59478, 60116, 61140, 62790, 62749, 62827, 65419, 62303, 62584, 63084, 65091, 65010, 65499, 66763, 66239, 66244, 67238, 67668, 71981, 71301, 72600, 72789, 72100, 72742, 76888, 76006, 77827, 90125, 79584, 81412, 81453, 81319, 82915, 82519, 82425, 84118, 85417, 85271, 87097, 88128, 89929, 89339, 90378, 90275, 91413, 91772, 91428, 91462, 92911, 92636, 94926, 93887, 93186, 93805, 94547, 94932, 95442, 92337, 96569, 97273, 97314, 99507.

Kihúzták azonkívül vagy 4000 olyan számot, amely 100—100 koronát nyert.

200 koronát nyert: 0541, 0971, 1118, 1910, 2320, 2468, 3554, 586, 5509, 6992, 66, 10396, 10128, 11455, 11903, 12437, 12666, 13745, 13992, 15176, 17648, 19456, 20980, 20720, 20934, 20274, 22767, 23800, 24550, 24548, 24852, 25377, 26961, 27831, 30697, 31277, 33458, 33945, 34648, 35468, 35939, 36131, 37314, 41518, 41762, 31377, 41805, 41024, 41667, 42692, 44304, 44903, 44790, 45310, 45834, 45188, 46011, 45158, 48316, 48649, 48743, 51147, 51852, 52170, 52323, 53252, 54595, 55821, 55160, 57595, 58284, 58655, 58518, 59478, 60116, 61140, 62790, 62749, 62827, 65419, 62303, 62584, 63084, 65091, 65010, 65499, 66763, 66239, 66244, 67238, 67668, 71981, 71301, 72600, 72789, 72100, 72742, 76888, 76006, 77827, 90125, 79584, 81412, 81453, 81319, 82915, 82519, 82425, 84118, 85417, 85271, 87097, 88128, 89929, 89339, 90378, 90275, 91413, 91772, 91428, 91462, 92911, 92636, 94926, 93887, 93186, 93805, 94547, 94932, 95442, 92337, 96569, 97273, 97314, 99507.

Kihúzták azonkívül vagy 4000 olyan számot, amely 100—100 koronát nyert.

200 koronát nyert: 0541, 0971, 1118, 1910, 2320, 2468, 3554, 586, 5509, 6992, 66, 10396, 10128, 11455, 11903, 12437, 12666, 13745, 13992, 15176, 17648, 19456, 20980, 20720, 20934, 20274, 22767, 23800, 24550, 24548, 24852, 25377, 26961, 27831, 30697, 31277, 33458, 33945, 34648, 35468, 35939, 36131, 37314, 41518, 41762, 31377, 41805, 41024, 41667, 42692, 44304, 44903, 44790, 45310, 45834, 45188, 46011, 45158, 48316, 48649, 48743, 51147, 51852, 52170, 52323, 53252, 54595, 55821, 55160, 57595, 58284, 58655, 58518, 59478, 60116, 61140, 62790, 62749, 62827, 65419, 62303, 62584, 63084, 65091, 65010, 65499, 66763, 66239, 66244, 67238, 67668, 71981, 71301, 72600, 72789, 72100, 72742, 76888, 76006, 77827, 90125, 79584, 8141

# H I R D E T É S E K.

## APRÓ HIRDETÉSEK.

E rovatba minden szöveges hirdetés 1 kr. kerül, vastagabb betűből 3 kr. Oly hirdetésért, melyek a hirdető felkérésével vannak látva, minden szöveges hirdetés után 30 kr. bérletdíj is fizetendő. Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a hirdetés alatt álló kis szám közölték. Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdetik. Az apró hirdetések előre fizetendők.

Minden vidéken lakó hirdető felkér, mindazon lap bérmentve megküldetik, a melyben hirdetésre megjelölt.

**Intelligens**  
fiatal ember nősülés céljából ismeretséget óhajt kőni egy jól nevelt leánnyal, vagy fiatal özvegyvel. Ajánlatok arcképpel és a házasság megnevezésével. I. P. J. jegy alatt elap kiadóhiv.-la intézendők.

**KINALAT.**  
Gazdasszonyoknak, vagy háztartásvezetőnek ajánl-

kozik helyben vagy vidékre egy gazdaszonyi teendőben teljesen jártas, több nyelvet beszélő intelligens középkorú nő, ki már egy nagyobb gazdaságban mint háztartásvezető alkalmazva volt. Czim meg tudhat a kiadóhivatalban. 7 2 3

**Amateur**  
fotografáló-gép (Edison) a hozzávaló eszközökkel és a „Fotografálás mestersé-

ge” cz. szakkönyvvel együtt 6 frtért eladó. Nagyobb gyermekeknek felelő praktikus karácsonyi ajándék. Czim a kiadóhiv.-ban. 427

**Kiadó lakás**  
szatocs-üzletre alkalmas bolti helyiséggel, nagyon élénk forgalmi helyen. Czim a kiadóhivatalban. 8 2 10

**Birtokok eladását,**  
vételét, olcsó kölcsönök

szerezését elvállalok. Leveleket e lap kiadóhivatalába kérést „Megbízható” czimén. 23 1-3

**KERESLET.**  
**Ezer holdas**  
jó birtok bérbevételehez keresek megfelelő tőkével tisztességes bérleti-társat. Megkeresés „Bérleti-társ” czim alatt a kiadóhivatalban. 52

**200 frt**  
Készlet a kiadóhivatalban. 52

## Birtokrendezési hirdetmény.

10.634—1895. sz. Idéző hirdetmény. 863 1—3

Szilágymegyében bekelezett Gurzófalva község határának tagosítása iránt 10634—1895. sz. alatt beadott kérvény folytán a megengedhetőségi kérdések tárgyalására és az elrendelhetőségi feltételeinek kinyomozására 1895. évi január hó 2. napja és a szükséges képest folytatódóan Gurzófalva községéhez kiküldet.

Ezen tárgyalási határra Gurzófalva község összes birtokosai az 1892. évi 24. t. cz. 6-ik §-a értelmében megidézettek azzal, hogy a kérvény példányát a községi főbírónál, esetleg a zilahi kir. törvényszéknél megtekinthetik és a meg nem jelenők birtoka a tagosítást kérés birtokához fog számíttatni.

Kelt Zilahon, a kir. törvényszéknek 1895. évi november hó 11-én tartott üléséből.

SZÉKE BALINT  
elnök.

6072/1895. szám.

854 3—3

## Pályázati hirdetmény.

Az ujonan rendszeresített székelyi körjegyzőségben egyik segéd-jegyzői állomásra újabb pályá-

zat nyitattik.

Ezen segéd-jegyzői javadalmazás áll 300 frt évi fizetés 80 frt lakbér, 120 frt utazási átalányból, ez utóbbi díjért köteles az anyakönyvi kerülethez tartozó községekben az anyakönyvvezetése eszközölése céljából hetenként kétszer kiszállani.

Pályázni kívánókat felhívom, hogy az 1883. évi I. tcz. 65. §-ban foglalt képességi bizonyítvánnyal erkölcsi bizonyítvánnyal, az eddigi alkalmazást igazoló főszolgabírói bizonyítvánnyal, valamint a magyar és román nyelv, tökéletes bírásat igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérelmet hozzám ide december hó 28-ig mulhatlanul adják be.

A választás Székelyon 1896. január 5-én d. e. 11 órakor fog megtartatni.

A járási főszolgabírótól.

B-Hunyadon, 1895. november 28-án.

Kertész,  
főszolgabíró.

4795—1895. sz.

852 3—3

## Árlejtési hirdetmény.

A marosújvári és deésaknai m. kir. sóbánya-hivatalok számára 1896. évben a következő termékek és anyagok szükségességek:

### I Maros-Ujvárra.

Elegybu a 2000 hektoliter.  
Törökbuza (tengeri) 1200  
Petroleum I. minős. amerikai 8000 kilogramm.  
Fagygyertya 6000

### II. Deésaknára.

Petroleum 600 kilogramm.  
Fagygyertya 1000

Ezen termények és anyagok szállítását elvállalni szándékozók felhívom, hogy 50 kros bélyeggel ellátott és 5% nyi bántépénzzel felszerelt, esetleg csak egyes tárgyakra és hivatalokra vonatkozó, a pályázati feltételekben meghatározott módon kiállított, írásbeli ajánlataikat 1895. évi december hó 19-én délelőtt 10 óráig „Ajánlat anyagok szállítására” feliratu borítékban lepecsételve ezen kir. főbányahivatalhoz nyújtsák be.

Az árlejtési és szerződési feltételek alólírott főbányahivatal irodájában megtekinthetők.

M. kir. főbányahivatal.

Maros-Ujvárt, 1895. december 1-én.

### Magyar királyi államvasutak.

Sz. 34233

864 1—3

C. V.

## Hirdetmény

A kézbesíthetetlen és feles szállítmányok az üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján délelőtt 9 órakor a következő állomások teherárú raktáraiban és napokon kerülnek eladásra, mihez a t. cz. közönség meghívatik:

| Állomás             | 1895. december | 12-én. |
|---------------------|----------------|--------|
| Arad                | "              | 12-én. |
| Pozsony             | "              | 12-én. |
| Brassó              | "              | 13-án. |
| Győr                | "              | 13-án. |
| Szabadka            | "              | 16-án. |
| Szeged              | "              | 16-án. |
| Csaba               | "              | 17-én. |
| Eszék               | "              | 17-én. |
| Bpest ny. p. u.     | "              | 18-án. |
| Debreczen           | "              | 18-án. |
| Kassa               | "              | 19-én. |
| Bpest dpr           | "              | 19-én. |
| Szatmár             | "              | 20-án. |
| Zágráb              | "              | 20-án. |
| Nagyvárad           | "              | 23-án. |
| Temesvár Józ. v.    | "              | 23-án. |
| Pápa                | "              | 24-én. |
| * Kolozsvár         | "              | 27-én. |
| Pécs                | "              | 27-én. |
| Kecskemét           | "              | 30-án. |
| Miskolcz göm. p. u. | "              | 30-án. |

\* Kolozsvárt az árverés az Első magyar engedélyezett árverezési csarnokban, város belközép-utca 19. sz. a. tartatik.

Budapest, 1895. december 2-án.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

## Aki köhög

használja a dícséretesnek bizonyult és mindig megbízható

## KAISER-féle mell-czukorkákat.

Biztosan segít köhögésnél, rekedtségnél, mell-katarus- és elnyálkásodásnál.

Számtalan bizonyítvány által mint egyetlen és legolcsóbbnak elismervé.

Csomagonként 10 és 20 kr.

## Biztos sikert

eredményeznek a kipróbált és nagybecsűlt

KAISER-féle

## Borsmenta-Caramellák

étvágytalanság, gyomorfájás és rossz elrontott gyomornál. Kapható csomagokban 20 kr-ával Székely Miklós és Bóró János gyógyszerháza Kolozsvárt. 771 6—20

## Gyors kiárúsítás!!

## Hatoságilag engedélyezett végeladás.

Alólírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy üzletem teljes és végleges felhagyása miatt

## ÖSSZES CZIKKEIMET VÉGKIÁRUSITOM.

A közelgő ünnepek alkalmából igen kedvező bevásárlási forrás nyílik karácsonyi és újévi ajándékok beszerzésére, mindenféle vászon, fehérmű, asztalmű, szőnyegek, függönyök, fehér- és színes barohettek bevásárlására ritka előnyös alkalom.

Az árakat a legkisebb mértékre szállítottam.

Együttal értesítésem adom az érdeklődőknek, hogy Szentegyház-utca 19. szám alatt levő házamat (6 szoba, konyha hozzá tartozókkal) eladom.

Kiváló tisztelettel

Gámentzy Márton.

## Gyors kiárúsítás!!